

Prot. bil. I.

Synemännens utlåtande

avgivet enligt bestämmelserna i kap. 10 av gällande vattenlag vid syneförrättning avseende företag för torrläggning av vatten-skadad mark tillhörande byarne Södra Gärdslösa och Sättra uti Gärdslösa socken Ölands norra mot av Kalmar län år 1925.

Mom. 1.

Förordnande.

Jämlikt Länsstyrelsens i Kalmar län resolution av den 31 juli 1924 förordnades undertecknad statens lantbruksingenjör att enligt gällande vattenlags bestämmelser handlägga syneförrätt-ning för torrläggning av mark tillhörande lägenheterna Björk-udden n:r 13 och Hasselbacken n:r 17 avsöndrade från respektive n:r 3 Sättra och n:r 1 Sättra i Gärdslösa socken Ölands norra mot och Kalmar län.

Mom. 2.

Företagets ändamål, omfattning och läge.

Företaget avser torrläggning av mark tillhörig sökandenas lägenheter och avser företaget höjning av markens alstrings-förmåga. Den mark, som av företaget beröres omfattar 4,12 hektar odlad jord samt 5,96 hektar icke odlad mark. Torrläggningen skall ske dels genom uppgrävning av ett öppet avlopp genom

hemmanen n:ren 6¹, 9³ och 9² i Södra Gärdslösa samt genom hemmanet 3/8 mtl. n:r 1³ i Sättra å kartan betecknat med bokstäverna A-B, ävensom västerom Södra Ölands järnväg sträckan C-D, dels genom täckt rörledning under järnvägen dikessträckan B-C och genom lägenheten n:r 1¹⁵, sträckan D-E. Dikets längd är 739 meter. Företaget är beläget inom det nederbördsområde som i K. K. den 13 april 1922 betecknats med nummer 119. Till läget i övrigt hänvisas till bifogade översiktskarta, bil. 1 till detta utlåtande.

Mom. 3.

Laga hinder.

År 1918 den 12 juni avslutades laga syneförrättning enligt 1879 års dikningslag avseende företag för torrläggning av ungefärligen samma område som nu är ifråga. Sökande var då Alfr. Brandt ensam. Vid denna äldre syneförrättning föreskrevs att torrläggningen skulle ske genom nedläggande av 4" rör under dubbelspår invid järnvägsstationen samt 3" genom sökandens mark. Det har emellertid visat sig att den på föreskrivet sätt utförda torrläggningen är långt ifrån tillfyllest. Sålunda har undertecknad förrättningsman våren 1924 kunnat konstatera att å området väster om järnvägen ^{stod} vatten å ett område av omkring 1 hektar till ett djup

av mellan 30 och 40 centimeter. Vattenytan den 9 april 1924 intog nämligen höjdläget 48,63. Jämväl innevarande år har det visat sig att efter endast 1 dygns nederbörd den nedlagda rörledningen icke kunnat bortföra vattnet utan skadlig uppdämning. Vid sådant förhållande och då sökandena rimligen icke kunna finna sig i de rådande förhållandena anse synemännen att den äldre syneförrättningen icke förhindrar att genom lagliga åtgärder en effektiv torrläggning av sökandenas marker genom ny anläggning åstadkommes. Av bifogade planritning framgår jämväl att det naturliga läget för ett vattenavlopp genom järnvägsbanken är där synemännen nu föreslagit i det att markenas lutning visar mot denna punkt.

Mom. 4.

Företagets beskaffenhet.

✓ Synemännen anse företaget vara att hänföra till "dikning", varom stadgas i 1-36 §§ 7 kap. vattenlagen.

Mom. 5.

Torrläggningsdjup m. m.

Sökanden hade till förrättningsmannen framställt det yrkandet att all hans i företaget ingående mark måtte bli torrlagd till 1,2 meters djup. Medelhöjdläget å de till odling lämpliga

och lägst belägna områdena hava varit avgörande vid bestämmande av blivande dikesbottnens höjdläge.

Synemännen hava ansett nödigt föreskriva dikes upptagande i enlighet med förslaget å nedanför liggande mark till förhindrande av olägenhet därstädes allt enligt 3 § 7 kap. vattenlagen.

Mom. 6.

Fall, vattenmängd, dimensioner m. m.

Av hithörande profilritningar och planritning, på vilken senare markens höjdläge över avvägningens nollplan finnes utsatt, med blå siffror, framgå lutningsförhållandena m. m. Av profilritningarna framgår jämväl det bottenfall, som föreskrivits å de olika dikessträckorna, i det att bottenlinjens föreslagna höjdläge över förenämnda nollplan finnes angivet med röda siffror omedelbart under bottenlinjen. Sålunda har bottenlutningen utlagts med 0,5:1000 å sträckan C-D samt 1,5:1000 å sträckorna B-C, D-E och A-B.

Företagets vattensamlingsområde utgör vid punkt E 3,7 hektar och vid punkt C 7,7 hektar. Beräknas avrinningen vid flöden till 1 liter pr. sekund och hektar framrinna således vid punkt E 3,70 liter i sekund och vid punkt C 7,70 liter i sekund.

Enligt vanliga beräkningsgrunder skulle vid en bottenlutning av 1,5:1000 6" rör kunna avleda den framrinnande vattenmängden å sträckan D-E och 9" rör å sträckan B-C. I det öppna diket har bottenbredden föreslagits till 0,3 m. och sidolutningen till 1:1,0.

Avloppets föreskrivna djup under avvägningspålarna finnas på profilritningarna angivna medelst på kant ställda siffror vid varje avvägd punkt, varjämte vid samma punkter den föreskrivna bottenlinjens höjdlägen finnas angivna med röda siffror.

Mom. 7.

Broar.

Fem stycken brotrummor skola läggas å sträckan A-B. Av dessa skall en läggas mellan pålarna 4 och 4+50, en mellan pålarna 3+20 och 4, en vid byvägen vid påle 3+12, en mellan pålarna 1+25 och 3+10 samt en mellan pålarna 0+73 och 1+25.

Önskar delägare på egen bekostnad bygga bro, stående honom fritt, dock att bro skall så byggas att uppdämning av vattnet i diken ej sker varför trumöppningarna skola givas minst de dimensioner som finnas angivna å den broritning, som finnes intagen å hithörande ritning.

Mom. 8.Uppskattning av båtnaden.

Enligt bestämmelserna i 60 § 10 kap. vattenlagen hava synemännen för utrönande av värdet av den genom företagets utförande uppkommande båtnaden uppskattat marken såväl i dess skick före företaget som ock i det skick, vari den antages komma efter företagets fullbordan. För den skull har planritning upprättats efter nymätning av det vattenskadade området, varefter dettas höjdläge utrönts genom avvägning, varjämte dess naturliga godhet och beskaffenhet undersökts. Som vattenskadad har den mark intagits, som under rådande förhållanden ej varit torrlagd till 1,2 meters djup. Synemännen hava åsatt varje särskild ägofigur ett visst värde dels i dess nuvarande tillstånd som ock i det tillstånd vari marken väntas komma att befinna sig efter företagets fullbordan. Markens nuvarande värde har erhållits genom att multiplicera det åsatta blivande värdet med ett torrlägningsgradtal, som uträknats på grund av varje figurs medelhöjdläge. Det nya dikets bottenlinjer har utlagts så att torrläggning kan åstadkommas till 1,2 meters djup, av sökandenas tomter. För de ägofigurer, som efter företagets fullbordan beräknas icke kunna erhålla full torrläggning har det blivande jordvärdet blivit nedsatt till det blivande torrlägningsdjupet.

Vid uppskattning av båtnaden hava synemännen i möjligaste mån beaktat alla de omständigheter, som ansetts kunna inverka på båtnadsbeloppets storlek. I övrigt hänvisa synemännen till den upprättade värderingslängden, vilken bilagts protokollet som bil. E.

Mom. 9.

Ersättningar.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga synemännen med stöd av 5 § 7 kap., 64 § 10 kap. och 49 § 9 kap. vattenlagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande av diket skall utgå i överensstämmelse med den upprättade jordersättningslängden, vilken bilagts protokollet under bil. G, dels ock att ersättning för jord som åtgår till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter företaget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp, som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna blivit borttagna uträknas av tvenne ojäviga män eller om någon delägare det fordrar av statens inom distriktet tjänstgörande lantbruksingenjör. I övrigt hänvisas till förenämnda 5 § 7 kap. vattenlagen. Dessa ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter samma grunder, som gälla för för-

delning av kostnaderna för dikningsarbetets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång som jordägaren lider genom jordvallarnas uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv jordvallarna äger han sålunda sedan bruka jorden, men är skyldig att vid rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande.

Skulle genom företagets utförande skada eller intrång vilket synemännen ej förutsett, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från i detta utlåtande angivna eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullbordan till Söderbygdens vattendomstol ingiwa sina ersättningsanspråk. Härutinnan hänvisa synemännen till stadgandet i 57 § 7 kap. vattenlagen.

Nom. 10.

Framtida underhållet.

Beträffande framtida underhållet hänvisa synemännen till bestämmelserna i 34 § 7 kap. vattenlagen. Kostnaderna för underhållet skola fördelas enligt samma grunder som gälla för deltagande i kostnaderna för arbetets utförande med undantag för att bestämmelserna i 27 § 7 kap. vattenlagen icke i detta fall skola lunda till efterrättelse. Rensningar skola verkställas, så snart detta

visar dig vara av nöden och någon delägare styrker behovet av rensnings vidtagande. All dämning av diken vare förbjuden såvida den ej sker i samband med rensning, och dämmande hinder, av vad slag de vara må, skola avlägsnas i den ordning som angående rensning blivit bestämt.

Mom. 11.

Arbetsplan och arbetstid m. m.

Med stöd av 62 § 10 kap. vattenlagen bestämma synemännen

att företaget skall benämnas "Hasselbackens torrlägningsföretag av år 1925";

att arbetena må taga sin början omedelbart sedan denna förrättning vunnit laga kraft samt anmälan om styrelseval gjorts hos Länsstyrelsen i Kalmar län;

att arbetet skall vara fullbordat inom 1 år från den dag denna förrättning vunnit laga kraft, delägarna obetaget att bringa företaget till fullbordan dessförinnan.

Beträffande möjligheterna och sättet för utsättande av ny tid för företagets fullbordan hänvisa synemännen till stadgandet i 58 § 7 kap. vattenlagen;

att företaget skall utföras i full överensstämmelse med det upprättade förslaget dock med de ändringar som kunna komma att föreskrivas av vederbörande myndighet;

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas till ungefärlig lika storlek och godhet på ömse sidor om avloppen och ej läggas närmare dikeskanterna än 0,6 meter samt ej givas brantare lutning mot diket än 1:1;

att bankarna skola omedelbart efter uppkastandet genomgrävas på för ytvattnets fria avrinnande lämpliga ställen, t. ex. vid i avloppen inmynnande tegdiken eller svackor i marken, dock på minst var 50 meter;

att avsyning av arbetena skall, om någon delägare i företaget det fordrar, verkställas av statens lantbruksingenjör;

att den fixpunkt, till ledning vid arbetenas utförande och framtida rensningar, som inhuggits 10 meter norr om påle 4+50, kors i jordfast sten, belägen på höjden 5,55 icke får rubbas;

att allt gemensamt arbete skall utföras å entreprenad, och skola delägarna antingen efter utlysande av arbetet å entreprenadauktion eller infordrande av skriftliga anbud, bortlämna arbetet.

Mom. 12.

Styrelse för företaget m. m.

På grund av bestämmelserna i 61 § 7 kap. och 72 § 10 kap. vattenlagen uppdraga synemännen åt Herr W. Kjellberg som ägare till lägenheten Sättra nummer 3¹² att i föreskriven ordning utfärda kallelser till sammanträde för val av styrelse för företaget.

Kallelse till sammanträde skall enligt 64 § 7 kap. vattenlagen antingen skriftligen delgivas samtliga delägare i företaget minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut kungöras i Gärdslösa sockens kyrka samt minst en av ortens tidningar. Beträffande sammanträdet skall i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 22 § 3 kap. vattenlagen.

Anmälan om styrelsens sammansättning skall ingivas till Länsstyrelsen i Kalmar län. Beträffande rösträtt hänvisas till 64 § 7 kap. vattenlagen enligt vilken delägare äger rösträtt efter det andelstal som jämligt 23-26 §§ och 29 § 7 kap. vattenlagen är avgörande för hans skyldighet att taga del i kostnaden för företaget.

Synemännen hänvisa i övrigt till bestämmelserna i 13, 15, 17-21 och 23-25 §§ 3 kap. vattenlagen varvid är att beakta de särskilda stadganden som givas i 63 och 65 §§ 7 kap. vattenlagen.

Synemännen uppdraga åt Herr W. Kjellberg att som ägare till lägenheten nr 3¹² i Sättra mottaga och förvara till förrättningen hörande kartor och handlingar och skola dessa kartor och handlingar förvaras å nyssnämnda fastighet.

Mom. 13.Planens översändande till vederbörande distriktschef.

Enär företaget berör järnväg har planen i denna del översänts till distriktschefen i Östra Väg- och Vattenbyggnadsdistriktet och föreskriva synemännen att ledningen under järnvägen skall utföras i enlighet med av denne å ritningen gjord påskrift.

Mom. 14.Kostnadernas fördelning.

För att den i företaget ingående marken skall bli så möjligast jämställd i torrlägningshänseende fordras förutom det till upptagande föreskrivna avloppet A-B-C-D-E jämväl uppgrävning av dike söder om byvägen mellan byarne Sättra och Södra Gärdslösa från påle 3+20 till rågången mellan 1/4 mantal n:r 3² och 1/4 mtl. n:r 3³ i Södra Gärdslösa. Kostnaden för uppgrävande av detta dike har beräknats till 50 kronor. Enär intet yrkande framställt om upptagande av detsamma har i kostnadsfördelningslängden som blivit intagen här nedan, kostnaden för detta dikes upptagande efter båtnadstalen fördelats mellan de ägofigurer, som av diket tillskyndas båtnad. Dessa ägofigurers delaktighet i företaget har sålunda reducerats med det belopp vartill upptagandet av diket beräknats uppgå.

Några sådana förhållanden som föranleda uppdel-

ningar i avdelningar enligt bestämmelserna i 24 § 7 kap.

vattenlagen föreligga ej, varför delägare i företaget skall deltaga i kostnaden för företagets utförande i mån av den båtnad hans mark därigenom beredes.

Som bilaga 2 till detta utlåtande fogas kostnadsfördelningslängd upptagande varje fastighets procentiska andel i samtliga med företaget förenade kostnader.

Delägare i företaget som ej sökt förrättningen vare dock jämlikt 27 § 7 kap. vattenlagen icke pliktig vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet av den båtnad hans mark därigenom beredes.

Kostnaderna för denna förrättning skola jämlikt 30, 79-80 §§ 10 kap. vattenlagen förskjutas av sökandena och fördelas mellan delägarna i företaget enligt enahanda grunder som gälla för fördelningen av kostnader för själva företaget, dock utan sådär begränsning, som omförmäles i 27-28 §§ 7 kap. vattenlagen. I *nedan* intagna kostnadsfördelningslängd har jämväl kostnaden för förrättningen blivit fördelad.

Mom. 15.

Företagets ekonomiska bärighet.

Enligt kostnadsförslaget, bil. F. till protokollet, uppgår kostnaden för företaget, beräknad efter ett dagsverkspris av

5:- kronor, med undantag för förrättningskostnaderna till 2150:- kronor. Den genom företagets utförande uppkommande jordförbättringen har av synemännen uppskattats till 3997,10 kronor. Den vinst som beräknas komma att uppstå genom företagets utförande utgör sålunda 1847,10 kronor, vadan företaget synes värt komma till utförande.

Mom. 16.

Besvärshänvisning.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas alla klagandens påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 85 § II kap. vattenlagen.

Gärdslösa den 22 maj. 1925

Statens lantbruksingenjör

Statens lantbruksingenjör

Biträdande gode män:

G. A. Addeén. Th. Petersson

Fastighetens				Agofigurer- nas nummer	Areal ha	Förbät- tings värde Kr	Summa delaktig- het i företaget	
namn	reg.nr.	an- tal	ägare				Kr	ö
Sättra	1 ³	3/8	Lage Torstensson	36-41	2,91	338:40	207:05	9,630
"	1 ¹³	avs	David Bergström	35	0,16	38:40	23:49	1,093
"	1 ¹⁴	"	Artur Olsson	15 a	0,11	44:-	26:92	1,252
"	1 ¹⁵	"	Karl Johnsson	17 b, 18a	0,25	236:50	144:70	6,730
"	1 ¹⁶	"	Karl Johnsson	18 b, 19 a, 20 a, 22 a	0,35	330:40	202:15	9,402
"	1 ¹⁷	"	Karl Johnsson	21 b, 22 b	0,18	165:80	101:44	4,718
"	1 ¹⁸	"	Karl Johnsson	19 b, 20 b, 21a, 22c, 23	0,27	242:20	148:19	6,893
"	1 ¹⁹	"	Herman Jonsson	26 b	0,28	159:60	97:65	4,542
"	1 ²⁰	"	Ragnar Nilsson	25 b	0,33	188:10	115:09	5,353
"	1 ²¹	"	Oskar Cederblad	25a, 26a	0,10	57:-	34:87	1,622
"	1 ^{24,25}	exp.	Ölands Järnväg	28-33	0,55	304:20	186:12	8,657
"	1 ²⁶	avs	Hell, Ölands kvarn och lantmannaförening u.p.a.	16	0,10	78:-	47:72	2,220
"	1 ³¹	"	Jonne Albin Johnsson	27	0,06	12:-	7:34	0,341
"	1 ³⁷	"	Georg Granton	15 b, 17 a	0,09	45:80	28:02	1,303
"	3 ²	1/4	Edit Nilsson	1-4, 8	1,835	393:70	240:88	11,204
"	3 ¹²	avs	Martin Olsson	13	0,20	156:-	95:45	4,440
"	3 ¹³	"	E.Hj. Niklasson	7 a	0,19	134:90	82:54	3,839
"	3 ¹⁵	"	E.Hj. Niklasson	7 b	0,04	28:40	17:38	0,808
"	3 ¹⁸	avst.	Emilie Johansson	6 b	0,23	195:50	119:62	5,564
"	3 ²⁰	"	Hilding Hellsten	5, 6 a, 14	0,325	170:70	104:44	4,858
Gårdslösa södra	3 ²	1/4	Gustaf Johansson	52-54	0,39	{33:38 (93:50)	20:43	0,950
"	3 ³	1/4	Albert Gustafsson	55, 56	0,16	{12:- (33:60)	7:34	0,341
"	6 ¹	1/2	Henry Nilsson	46	0,20	20:-	12:24	0,569
"	9 ²	1/4	Henry Nilsson	49-51	0,28	75:-	45:89	2,134
"	9 ³	1/4	Oskar Karlsson	47, 48	0,54	54:-	33:04	1,537
Summa					10,13	3513:98 (3595:70)	2150:-	100,000

1) Avdrag för egen dikning kronor 36:78 bätn. 60:12 93:50 - 60:12 = 33:38

2) " " " " " 13:22 " 21:60 33:60 - 21:60 = 12:-

Kalmar den 5 mars 1951.

Hilke Lager

Statens Lantbruksingenjör.

Se bilaga sid.	Registreringsnummer	Littera & kartan	Hemmansnr	By och jordägare	Sökande och med dem likställda	Areal			Markens uppskattade värde	
						Åker	Äng och odlings- mark	Annan mark	Nuvarande värde Kronor	Blivande värde Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3 ²	A	14		<u>Säter</u> Valfrid Nilsson		0.63	170		825.70	1834.50
3 ^{1/2}	B	läg		" W. Kjellberg	10/2	0.20			44.-	200.-
3 ⁵	Ca	"		" Sig. Gustavsson		0.24			103.20	240.-
114	Cb	"		" " "		0.18			108.-	180.-
125	D	"		" Nils Olausson	10/2	0.10			22.-	100.-
125	Ea	"		" Alfred Blomström	10/2	0.47			23.70	470.-
125	Eb	"		" " "	10/2	0.60			53.60	600.-
117	F	"		" Ragnar Nilsson	10/2	0.31			163.40	380.-
118	G	"		" Hanna Persson		0.33			141.90	330.-
12	H	3/8		" John Johansson			0.06		48.-	60.-
124/125	I	läg		" S. Olausson			0.55		175.80	430.-
113	K	"		" David Blomström		0.16			87.50	128.-
113	L	"		" J. P. Tonténsson		0.30	261		591.70	1109.10
61	M	1/2		<u>S. Gustafson</u> Emma Olausson			0.15		16.-	36.-
93	N	1/4		" Oskar Karlsson			0.54		133.20	175.20
92	O	1/4		" Oskar Ollsson		0.13	0.15		29.40	104.40
32	P	1/4		" Ulla Johansson		0.35	0.04		22.90	116.40
33	R	1/4		" Jonas Nilsson			0.16		6.40	40.-
				<u>Summa</u>		4.12	591		2598.50	6595.50

Förbättrings- värde	Andel i kostnaden för syneförrätt- ningen m. m.		Beräknad andel i kostnaden för företags avdelningar, sträckan								Summa delaktighet i företaget		
			Samlad delaktighet	Delaktighet i olika förs. 3-18 till 14 m. m. 2 33 1 8 4 m. m. 5 m. 15 för 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927							20	Kronor	%
				15	16	17	18	19					
Kronor 12	% 13	Kronor 14	15	16	17	18	19	20	Kronor 21	% 22			
1 008:80	25.825	151.70	555.24						555.24	25.825			
156:-	3.994	23.40	85.87						85.87	3.994			
136:80	3.503	20.50	75.31						75.31	3.503			
72:-	1.843	10.82	39.62						39.62	1.843			
78:-	1.996	11.72	42.92						42.92	1.996			
446:30	11.425	67.11	245.65						245.65	11.425			
546:40	13.988	82.17	300.74						300.74	13.988			
216:60	5.545	32.57	119.22						119.22	5.545			
188:10	4.815	28.28	103.53						103.53	4.815			
12:-	0.307	1.80	6.60						6.60	0.307			
304:20	7.728	45.75	167.44						167.44	7.728			
38:40	0.983	5.77	21.14						21.14	0.983			
575:40	13.245	77.50	284.77						284.77	13.245			
20:-	0.512	3.01	11:-						11:-	0.512			
54:-	1.382	8.12	29.72						29.72	1.382			
75:-	1.920	11.20	41.27						41.27	1.920			
93:50	0.633	3.75	14.68	52-54	93:50	72:00	36:-		14.68	0.633			
33:60	0.246	1.45	5.28	55	33:60	26:00	13:22		5.28	0.246			
3 797	100	597.10	2 150		127:10	100:-	50:-		2 150:-	100:-			
Gäddslin den 22 aug 1922 Torsten Jönsson Biträdsade gode män: P. O. A. Jönsson. S. S. Petersson													